

A munkaerőpiac

Egy meglepetésekkel teli labirintus

JOBS

3
. JOBS-füzet

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

**A PROJEKTET A SVÁJCI ÁLLAMSZÖVETSÉG TÁRSFINANSZÍROZZA A KIBŐVÜLT EURÓPAI UNIÓ
SZÁMÁRA LÉTREHOZOTT SVÁJCI HOZZÁJÁRULÁSBÓL.**

A JOBS (Szakmai útmutatás vállalatoknál és iskolákban) egy román-svájci projekt, amely két összetevőt ötvöztet: a munkaerőpiacot és az oktatást. A JOBS-projekt egy több oktatási területet lefedő, transzkurrikuláris kurzus keretén belül felkészíti a pályaválasztásra az általános iskola utolsó, vagy a középiskola első éveiben levő tanulókat.

A tananyag formatervezésének és szerkesztésének összehangolása a Oktatási és Tudományos Kutatási Minisztérium (Bukarest) és a Zürichi Tanárképző Egyetem Nemzetközi Együttműködési Központjának közreműködése révén valósult meg. A kiadást a Svájci államszövetség társfinanszírozta.

A JOBS oktatási csomag kidolgozásában fontos volt, hogy egy olyan együttműködésen alapuljon, amelyben az oktatási folyamat minden fontosabb résztvevője jelen van. Tanárok, pedagógusok, pszichológusok, a projektbe kísérleti jelleggel bevont két brassói tanintézmény (Transilvania Műszaki Kollégium és a 25-ös Általános Iskola) igazgatói, a Brassó Megyei Tanfelügyelőség képviselői, a Nemzeti Szakmai és Műszaki Oktatás Fejlesztéséért Központ, valamint a Bukaresti Egyetem szakértői járultak hozzá innovatív ötletekkel ehhez a demokratikus jellegű oktatásfejlesztéshez.

Mindenkinek köszönjük a segítséget!

Zürich, Bukarest, Brassó, 2014.

Szerzők:

Wiltrud Weidinger, Martin Keller, Rolf Gollob

Szerkesztői tanácsadás:

Matthias Borer and Hannes Schaad

Szerkesztők:

Camelia Cojocaru, Ana Maria Grigore, Elena Ionică, Markus John, Corinna Mauth, Sabrina Marruncheddu,
Tania Mihiu, Cosmina Mironov, Anca Popovici, Mihaela Ștefănescu, Zoica Vlăduț

Fordítás:

Irma Ferencz és Andreea Ilios (magyar), Tania Mihiu (román), Nadya Dalla Valle (német)

Illusztráció:

Peti Wiskemann

Minden jog fenntartva. Jelen kiadvány semelyik részét nem lehet lefordítani, sokszorosítani vagy terjeszteni semmilyen formában illetve adathordozón (Internet, CD-ROM, fénymásolat stb.) a svájci Fejlesztési és Együttműködési Ügynökség (SDC) előzetes írásbeli hozzájárulása nélkül.
Ez a rendelkezés világszerte érvényes.

www.edu.ro

www.phzh.ch/ipe

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

PH Zürich

A munkaerőpiac

Egy meglepetésekkel teli labirintus

Tanulók füzete		Gyakorlati javaslatok a tanárok részére	
1. téma: Mit jelent a munka?			
1. Feladat: Gondolj a munkára és arra, hogy mit jelent számodra	6	Gyakorlati tanácsok	7
2. Feladat: A munka különböző meghatározásai	16	A tanár előkészítő jegyzetei	17
3. Feladat: Mit tudok a foglalkozásokról?	20	Gyakorlati tanácsok	21
4. Feladat: Mi az, amivel muszáj foglalkoznom, és mi az, amivel szeretek foglalkozni?	24	Gyakorlati tanácsok	25
Házi feladat: Mivel foglalkozom egy átlagos hétköznapon?	28	Gyakorlati tanácsok	29
2. téma: Te hogyan dolgozol?			
1. Feladat: A munka különböző meghatározásainak összehasonlítása	34	Gyakorlati tanácsok	35
2. Feladat: A házi feladat megbeszélése	36	Gyakorlati tanácsok	37
3. Feladat: Minden szakmának megvannak a maga sajátosságai! I. rész	38	Gyakorlati tanácsok	39
4. Feladat: Minden szakmának megvannak a maga sajátosságai! II. rész	42	Gyakorlati tanácsok	43
5. Feladat: Foglalkozási területek	46	A tanár előkészítő jegyzetei	47
Házi feladat: Miért akarnak a fiatalok pénzt keresni?	52	Gyakorlati tanácsok	53
3. téma: A jövőnkét biztosító pénz megkeresése			
1. Feladat: Felmérés	56	Gyakorlati tanácsok	57
2. Feladat: Mire használnám a pénzt?	60	Gyakorlati tanácsok	61
3. Feladat: Miből áll össze a fizetés?	64	Gyakorlati tanácsok	65
4. téma: Mennyibe kerül a megélhetés?			
1. Feladat: Készíts kitűzőtáblát!	72	Gyakorlati tanácsok	73
2. Feladat: A jövedelmek közti különbségek	76	A tanár előkészítő jegyzetei	77
3. Feladat: Jövedelmek közötti különbségek. Mennyire jogosak ezek?	80	Gyakorlati tanácsok	81
Házi feladat: Mennyibe kerül a megélhetés?	84	Gyakorlati tanácsok	85
4. Feladat: A 3. JOBS-füzet kiértékelése	88	Gyakorlati tanácsok	89

3. JOBS-füzet - 1. téma:

Mit jelent a munka?

A kifejezés elemzése és értelmezése

Szabadidő/pihenés

A szabadidő az az idő, amit nem a munkahelyen vagy a háztartási feladatok elvégzésével töltünk. Ilyen például az evés, az alvás, a zenehallgatás, a filmnézés vagy az iskola előtti és utáni idő.

3. JOBS-füzet – 1. téma – 1. feladat

Gondolj a munkára és arra, hogy mit jelent számodra

	X
	X
	
	25'

Feladat:

Munka vagy szabadidő? Neked melyik a fontosabb?

Az osztály megszervezése:

Egyéni és csoportos munka.

Eljárás:

- 1) Olvasd el a következő oldalon található bevezetőt.
- 2) Nézd meg a képeket, és egészítsd ki a listát!
 - a. Adj címet a képeknek.
 - b. Döntsd el egy 1-től 10-ig terjedő skálán, hogy az adott tevékenység mennyire számít szabadidősnek vagy munkának .
 - c. Keress olyan főneveket, igéket, mellékneveket, amelyek leírják az adott tevékenységet. Gondolj olyan dolgokra is, amelyek kapcsolatban vannak ezzel a tevékenységgel, noha nincsenek ott a képen.
 - d. Mondj véleményt (tapasztalat, kockázatok, lehetőségek stb.)!
 - e. Hasonlítsátok össze az eredményeiteket egy társaddal.
Melyek a különbségek és hasonlóságok, és miért?

Anyagok:

- Munka vagy szabadidő-űrlap

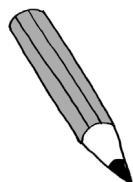
A képek használata módszertani eszközként

A feladat elvégzéséhez a képek használata elengedhetetlen. A tanulók különbözőképpen tanulnak. Azok számára, akik vizuális típusok, a képek használata fontos fogalmak rögzítéséhez különösen hasznos lehet. A képek hatékonyabbak, mint a szavak, főleg amikor fogalmak közötti összefüggéseket illusztrálunk velük.

A javasolt eljáráson kívül még számtalan más módja van a képek didaktikai felhasználásának. (Ezekről bővebben itt olvashat: www.ehow.com):

- Helyezze a képeket sorrendbe úgy, hogy azok egy történetet alkossanak. Kiteheti őket a falra, vagy egymás után bemutathatja őket a lecke során.
- Használjon írásvetítőt a képek bemutatására. A lecke hatékonyabb lesz, és további viták kiindulópontjául is szolgálhat.
- Kérje meg a tanulókat, hogy saját képeikből állítsanak össze egy kisebb előadást. Hagyja, hogy megmagyarázzák mindegyik képet, és válaszoljanak az osztálytársak kérdéseire.
- Kérje meg a tanulókat, hogy készítsenek vázlatos rajzokat a képekről. A megvalósításnak nem kell művészinak lennie, a cél az, hogy újabb vizuális értelmezések szülessenek. Figyelje meg, hogy a tanulók melyik részleteket hangsúlyozták a vázlataikban, és melyikeket hanyagolták.
- Mutasson nekik egy-egy képet egy dolgozó emberről illetve állatról. A tanulók mondják el, szerintük mi történt a kép elkészülte előtt és után.
- Kérje meg a tanulókat, hogy rajzolják le a fontosabb fogalmakat. A kulcsfontosságú fogalmakat jobban megértik, ha képen is látják őket, és a memorizálás is könnyebb így.

A tanár előkészítő jegyzetei

Bevezetés

Biztosan tudod a különbséget az iskolai és a családi élet között. Lehet, hogy a munka szempontjából is ismered a családot, amennyiben családnak saját vállalkozása vagy farmja van.

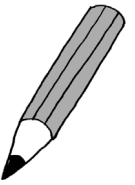
Az sem kizárt, hogy megtapasztaltad, mit jelent a munka (segítettél a ház körül, gyerekekre vigyáztál, farmon dolgoztál stb.)

A világ számos országában muszáj dolgoznia a fiataloknak, hogy segítsenek családjuknak, és saját megélhetésüket biztosítsák.

Hiába van az, hogy már gyerekkoruktól munkába kell állniuk, nagyon kevés esélyük van a megfelelő oktatásra és nevelésre.

Gondolkodj el a következő fényképeken. Szerinted milyen tevékenységek tekinthetők szabadidősnek? Honnan kezdődik a komoly munka?

Munka vagy szabadidő?

1. es fénykép Cím:

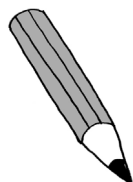
Munka 1____2____3____4____5____6____7____8____9____10 Szabadidő

Főnevek

Igék

Melléknevek

Megjegyzéseim:

Munka vagy szabadidő?

2. es fénykép Cím:

Munka 1____2____3____4____5____6____7____8____9____10 Szabadidő

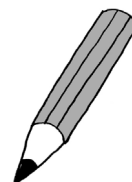
Főnevek

Igék

Melléknevek

Megjegyzéseim:

Munka vagy szabadidő?

3. as fénykép Cím:

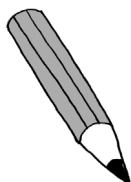
Munka 1___2___3___4___5___6___7___8___9___10 Szabadidő

Főnevek

Igék

Melléknevek

Megjegyzéseim:

Munka vagy szabadidő?

4. es fénykép Cím:

Munka 1____2____3____4____5____6____7____8____9____10 Szabadidő

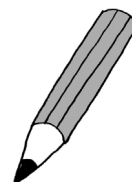
Főnevek

Igék

Melléknevek

Megjegyzéseim:

Munka vagy szabadidő?

5. ös fénykép Cím:

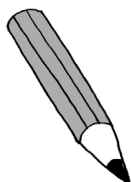
Munka 1___2___3___4___5___6___7___8___9___10 Szabadidő

Főnevek

Igék

Melléknevek

Megjegyzéseim:

Munka vagy szabadidő?

6. os fénykép Cím:

Munka 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Szabadidő

Főnevek

Igék

Melléknevek

Megjegyzéseim:

3. JOBS-füzet – 1. téma – 2. feladat

A munka különböző meghatározásai

	X
	X
	
	25'

Feladat:

Határozd meg, mit jelent a munka! Definíciódat hasonlítsd össze a társaid meghatározásaival!

Az osztály megszervezése:

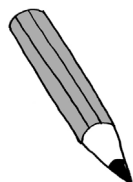
Egyénileg dolgozol, majd négyes csoportban. Gondoskodjatok arról, hogy a padok elrendezése megfeleljen a célnak!

Eljárás:

- 1) Találj egy megfelelő meghatározást a munka szóra (5 perc).
- 2) Három társaddal alkoss egy csoportot. Olvassátok fel hangosan a meghatározásokat, és ezek alapján fogalmazzatok meg egy közös meghatározást!
- 3) Olvassátok fel az osztálynak a meghatározást!

Anyagok:

- 2. és 3. JOBS-füzet
- A munka meghatározása-űrlap

A munka meghatározásai:

(Lehetséges megfogalmazások a meghatározáshoz: Munka az, amikor...; A munka azt jelenti, hogy...; Egy munkát elvégezni azt jelenti...)

Az én meghatározásom:

A csoportunk meghatározása:

A csoportunk tagjai:

3. JOBS-füzet – 1. téma – 3. feladat

Mit tudok a foglalkozásokról?

	
	X
	X
	40'

Feladat:

Tartsatok ötletbörzét a foglalkozásokkal kapcsolatosan. Külön jegyezd le azokat a foglalkozásokat, amelyek téged érdekelnek. Ezután a társaddal hasonlítsátok össze a jegyzeteket, és emeljétek ki azokat a foglalkozásokat, melyek mindkettőtöknél előfordulnak.

Az osztály megszervezése:

Üljetek párosával! Bemutatókat fogtok tartani az osztályban.

Eljárás:

- 1) A 2. JOBS-füzetben már dolgoztál az érdeklődési körökkel. A következő oldalon ismét megtalálhatóak ezek. Nyisd ki a 2. JOBS -üzetet (1. téma, Házi feladat), olvasd el figyelmesen, amit írtál, és tartsd kézügyben a tájékoztatót.
- 2) Melyek azok a feladatok, amelyeket te is szívesen elvégeznél? Töltsd ki a következő oldalon található nyomtatványt.
- 3) Milyen munkát végezne szívesen a társad? Egyeznek az érdeklődési köreitek?
- 4) Az általad és a társad által választott munkákhoz rajzolj kis képeket!
- 5) Készüljetek fel, és mutogassátok el (pantomim) a tevékenységeket!

Anyagok:

- 2. és 3. JOBS-füzet
- Kedvenc tevékenységeim-űrlap
- *Érdeklődési körök*-űrlap (ismétlés a 2. JOBS-füzetből)

A játék mint didaktikai módszer

A feladat játékot is tartalmaz (pantomim). A játék nem csak azért van, hogy az osztályban szórakozzunk, hanem didaktikai eszközként is szolgál.

A játék a tanuló életének része, függetlenül attól, hogy hányadik osztályos. A tanulók kivétel nélkül játszanak a számítógépen, az interneten és a mobiltelefonon. Az osztály azon kevés helyek közé tartozik, ahol nem játszanak. A tanárok legnagyobb része nem használja ezt a módszert, és aki mégis, az sem aknázza ki maximálisan a benne rejlő lehetőségeket.

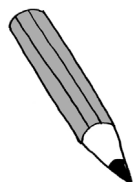
Ha tudatosan van alkalmazva, a játék a tanulási eredmények javulásához vezethet. A kutatások azt mutatják, hogy a leckével kapcsolatos, oktató jellegű játékok megnövelhetik a tanulók eredményeit akár 20%-kal is.

A JOBS-órákon használt játékok elősegítik az információ alapos elsajátítását, és hozzájárulnak a célkitűzések eléréséhez. Az ennél a feladtnál javasolt játék abban segíti a tanulót, hogy tisztán átlássa, mi érdekli őt illetve a társát.

Bizonyosodjon meg, hogy elég idő jut a játékra. A játékokat gyakran megszakítják vagy abbahagyják időhiány miatt. Ennek most nem szabad megtörténnie.

A tanár előkészítő jegyzetei

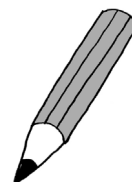
This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Érdeklődési körök (ismétlés a 2. JOBS-füzetből)

1. Természet	2. Sportok	3. Háztartás, főzés
4. Művészet	5. Díszítések, javítások, saját termékek készítése	6. Technika és kísérletezés
7. Vásárlás-eladás, tárgyak gyűjtése	8. Olvasás, informálódás	9. Emberekkel dolgozni

Kedvenc tevékenységeim

Válassz ki legalább három tevékenységet, és készíts róluk vázlatrajzokat!

Töltsd ki a táblázatot!

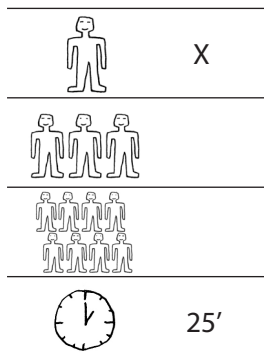
Vázlatrajz	Ezt tudom csinálni	Mert ezzel a képességgel rendelkezem...

Egészítsd ki a mondatot: Ezek közül a tevékenységek közül azt hiszem, a(z) _____
illik hozzám a legjobban, mert _____

3. JOBS-füzet – 1. téma – 4. feladat

Mi az, amivel muszáj foglalkoznom, és mi az, amivel szeretek foglalkozni?

Feladat:

Elemezd a napi tevékenységed!

Az osztály megszervezése:

Egyénileg fogsz dolgozni.

Eljárás:

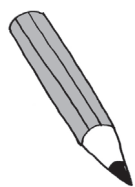
- 1) Ragaszd a fényképedet a lap közepére, vagy rajzold le magad! Nézd át a 8. számú eszközt: *Mentális térkép készítése*.
- 2) Írd a kép köré azokat a feladatokat, amelyeket mások adnak neked, és azokat a tevékenységeket, amelyeket önszántadból végzel el. Egészítsd ki rajzokkal a szöveget.
- 3) Különítsd a két kategóriát! Használj más betűtípust vagy más színeket!

Anyagok:

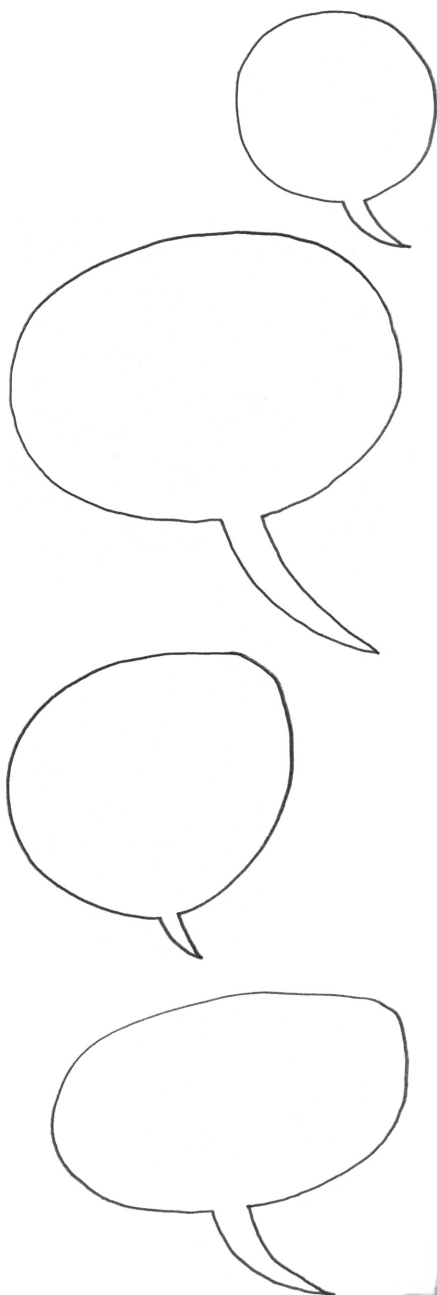
- Jegyzetgeid
- Ha lehetséges, egy fénykép rólad
- Színes ceruzák
- 8. számú eszköz: *Mentális térkép készítése*
- Mit kérnek tőlem a családom tagjai, a tanárok, stb.-úrlap

Ön dönti el, hogy a tanulóknak szükségük van-e vagy sem ezekre az útmutatásokra.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

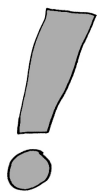

**Mit kérnek tőlem a családom
tagjai, a tanárok stb.:**

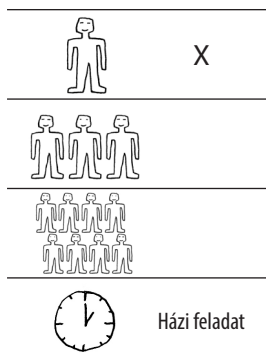

**Mit csinállok anélkül,
hogym valaki kérné:**

3. JOBS-füzet – 1. téma – Házi feladat: **Mivel foglalkozom egy** **átlagos hétköznapon?**

Feladat:

Írd le egy hétköznapod forgatókönyvét.

Az osztály megszervezése:

Egyéni munka.

Eljárás:

- 1) Válassz ki egy napot, amelyet elemezni szeretnél!
- 2) Írd le, mit csinálsz, mit dolgozol ezen a napon! Jegyezz le mindent a füzetben található feladatlapra.
- 3) Írd le véleményed a napi tevékenységedről! (Gondolkodj szabadon! Nincs olyan, hogy rossz vélemény.)

Anyagok:

- Cetlik (óvd a környezetet, és hasznosíts újra a már használt papírlapokat)
- *Egy nap a hetemből*-űrlap

Ennél a feladatnál a sokféleség az elkészült házi feladatokban fog megmutatkozni. A kiértékelésnél illetve a megbeszélésnél a fenti aspektusokat mindenképpen vegye figyelembe.

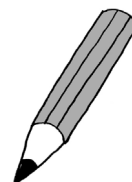
This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

Nap és dátum (keltezés):		Nagyon tetszett	Nem tetszett	Saját magamtól csináltam	Munkának tartom	Szabadidőnek tartom
Időtartam: mettől meddig?	Tevékenység					
Összesen hány óra:						

(Meglep az a tény, hogy...; Felfedeztem magamról, hogy... stb.)

Egyéni megjegyzések:

1) Mennyi szabadidőd van hetente?

2) Mit csinálsz a szabadidődben?

3) Mennyi időt dolgozol hetente?

4) Szerinted mi a különbség a munka és a szabadidő között?

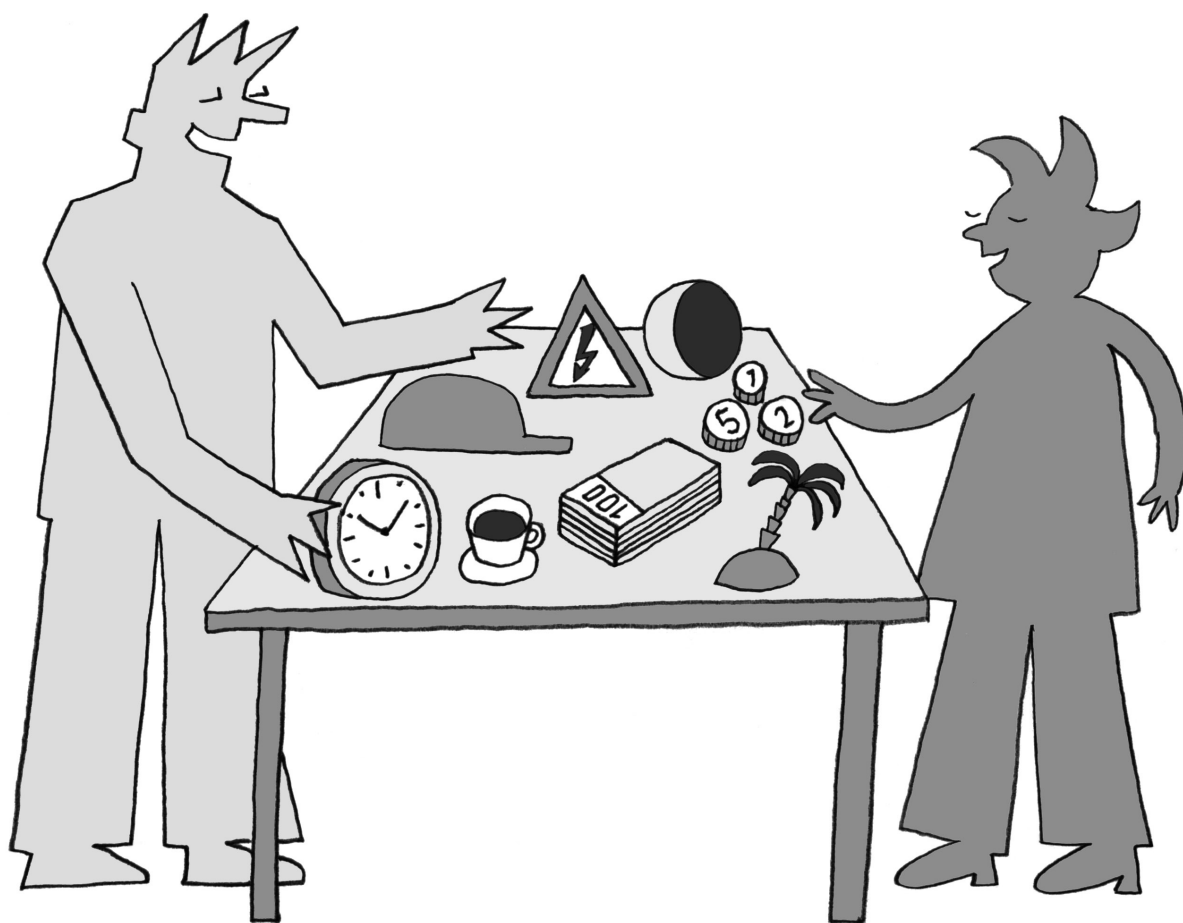
3. JOBS-füzet - 2. téma:

Te hogyan dolgozol?

A munka különböző meghatározásainak összehasonlítása

Munkakörülmények

A munkakörülmények a munkakörnyezetet és az alkalmazási feltételeket megkötéseket jelentik. Ezek a következők: a munka megszervezése, a betanítás, a munkavédelem, a munkaidő, a szabadnapok mennyisége stb.

3. JOBS-füzet – 2. téma – 1. feladat

A munka különböző meghatározásainak összehasonlítása

	
	X
	X
	15'

Feladat:

Hasonlítsd össze a munka különböző meghatározásait!

Az osztály megszervezése:

Először az ezelőtti héten alkotott csoportokban dolgoztok, majd félkörben ültök a táblával szemben.

Eljárás:

- 1) Írjátok le egy lapra a csoportotok meghatározását (1. téma, 2. feladat az ezelőtti hétről), majd ragasszátok fel a táblára.
- 2) Olvassátok el figyelmesen a meghatározásokat, és beszéljétek meg közösen, miben térnek el egymástól.
 - a. Vannak olyan elemek, amelyek több meghatározásban is szerepelnek? Melyek azok?
 - b. Találtok olyan elemet, ami ritkán fordul elő vagy csak egyetlen meghatározásban?
 - c. Mitől különleges a ti meghatározásotok?
- 3) Keresd ki szótárból a munka szó meghatározását.
- 4) Hasonlítsátok össze a ti meghatározásotokat a szótáréval.

Anyagok:

- Papír
- Ragasztószalag
- Szótár

Beszélgetések az osztályban

Az osztályban zajló beszélgetéseket különbözőképpen moderálhatja. Mindig fennáll viszont annak a kockázata, hogy valami nem sikerül.

Lehetőségek:

- A tanár vezeti a beszélgetést, kijelöli a felszólaló tanulókat, rendszerezi a válaszokat, összehasonlítja az eredményeket stb.
- A tanár átengedi a moderátorszerep egy részét olyan tanulóknak, akiknek így bizonyos szempontokra kell majd figyelniük. Feladattól függően ez lehet a közös elemek megtalálása, illetve összehasonlítása, rendszerezése.
- A tanár teljesen átengedi egy tanulónak a moderátor szerepét. Ez csak olyan osztályban kivitelezhető, ahol begyakorolták már ezt a munkamódszert, és biztos, hogy a tanuló képes levezetni a beszélgetést.

Kockázatok:

- Ha a tanár vezeti a beszélgetést, megeshet, hogy túl sokat beszél, és nem marad idő a tanulók számára, hogy kifejthessék gondolataikat, benyomásaikat.
- A tanár olyan irányba tereli a beszélgetést, amelyet a tanulók már nem tudnak követni, és ezért összezavarodnak. A tanulók egyre csendesebbek lesznek, mert nem értenek semmit.
- Ha egy tanuló veszi át teljesen a moderátor szerepét, az osztály többi tagja nem veszi komolyan a beszélgetést. Könnyen eluralkodhat a káosz. Fontos, hogy a tanár tudatosítsa az osztályban, hogy a moderátornak kiválasztott tanulókat mindenképp figyelemmel kell követniük.

A tanár előkészítő jegyzetei

3. JOBS-füzet – 2. téma – 2. feladat

A házi feladat megbeszélése

	
	X
	X
	30'

Feladat:

Tudj meg többet társaid mindennapi rutinjáról, és hasonlítsd össze a tiéddel!

Az osztály megszervezése:

Dolgozzatok ugyanazokban a csoportokban, mint az elmúlt hetekben.

Eljárás:

- 1) A csoporton belül mutassátok be egymásnak az Egy nap a hetemből című házi feladatot!
- 2) Megbeszélendő kérdések:
 - a. Melyik részek tekinthetők inkább munkának, és melyikiek inkább hobbinak vagy pihenésnek?
 - b. Mi lepett meg leginkább a többiekénél?
- 3) Készítsetek egy 3 perces bemutatót a csoportban megbeszéltekről (11-es számú eszköz). Ki fogja bemutatni? Segítsetek neki.
- 4) Készüljetek fel az osztály előtti bemutatásra!

Anyagok:

- Egy nap a hetemből: az elmúlt hét házi feladata.
- 11. számú eszköz: *Bemutató megtervezése és előadása*

Lehetséges, hogy a bemutók nagyszerűen fognak menni, de az is lehet, hogy nagy kihívást jelentenek majd mind a tanulók, mind a tanár számára. Az alább felsorolt kritériumok segíthetnek egy jó bemutató elkészítésében:

- ## A tanár előkészítő jegyzetei

[illegible]

3. JOBS-füzet – 2. téma – 3. feladat

Minden szakmának megvannak a maga sajátosságai! I. rész

	X
	X
	
	35'

Feladat:

Keress olyan szempontokat, amelyek alapján összehasonlíthatók a foglalkozások!

Az osztály megszervezése:

Egyéni és csoportos munka.

Eljárás:

- 1) Olvasd át az *Egy foglalkozás aspektusai* -űrlapot a következő oldalon. Írd le, amit tudsz a különböző kifejezésekről. Ha nem érted őket, kérdezz meg valakit (előbb a társaidat, aztán, ha szükséges, a tanárt).
- 2) Ha van idő, hasonlítsd össze a meghatározásaidat egy-két társad meghatározásaival.
- 3) Javítsd ki az esetleges hibákat.

Anyagok:

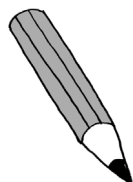
- *Egy foglalkozás aspektusai*-űrlap

A JOBS-ban résztvevő tanulók képesek önállóan dolgozni, megértik az utasításokat, és társaikkal is jól együttműködnek. Az ön feladata a rászorulóak egyéni támogatása. A JOBS-projekt során az ön szerepe mindinkább az irányító tanár szerepe lesz, és nem az előadótanáré.

A fenti feladat olyan példa, amelyben gyakorolhatja az irányító tanár szerepét. Lesznek tanulók, akik kérdéseket tesznek majd fel a hallott kifejezésekkel kapcsolatban, mert nem értik a jelentésüket.

A feltett kérdéseket egyénileg is megválaszolhatja, vagy rábízhatja ezt a feladatot egy olyan tanulóra, aki már befejezte a munkát. Ügyeljen arra, hogy ne mindig ugyanazt a tanulót válassza. Ha mindig ő játssza a tanár szerepét, az osztályban elveszti a népszerűségét, vagy kisebbségi érzést kelthet a többi tanulóban.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Egy foglalkozás aspektusai

Ismered ezeket a kifejezéseket?

Alkalmazás:

Szabadúszó:

Funkció:

Teljes munkaidő:

Részmunkaidő:

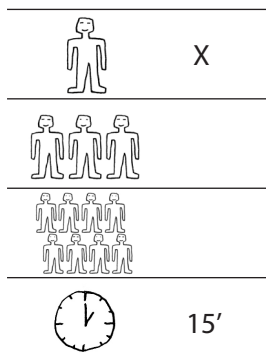
Hírnév:

Státusz:

3. JOBS-füzet – 2. téma – 4. feladat

Minden szakmának megvannak a maga sajátosságai! II. rész

Feladat:

Keress olyan szempontokat, amelyek szerint összehasonlíthatóak a foglalkozások, majd mindenikhez találd meg megfelelő szakmát!

Az osztály megszervezése:

Egyéni munka.

Eljárás:

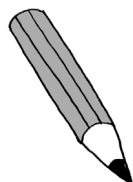
- 1) Olvasd újra a foglalkozásokat bemutató listát.
- 2) Fontos, hogy mindent jól megérts. Ha valami nem tiszta, kérdezz (előbb a társaidtól, majd ha szükséges, a tanártól)! Használd fel az előbbi feladatoknál elsajátított ismereteidet.
- 3) Keress konkrét példákat a foglalkozásokra és szakmákra!

Anyagok:

- A foglalkozások aspektusai-űrlap

Fontos, hogy a feladat elvégzése során a tanulók használják a kisegítő anyagokat és eddig elsajátított ismereteiket. A JOBS-füzetek így módon értékesebbek lesznek a tanulók számára. Egy füzet befejezésével nem szabad eldobniuk azt, amit dolgoztak. Tudatosítsa bennük, hogy a JOBS-program ideje alatt bármikor visszatérhetnek a korábbi anyagrészekhez, illetve a régebbi munkáikat is hasznosíthatják.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

A foglalkozások aspektusai:

Egy foglalkozást sokféle sajátosság jellemez.

Adj példákat különböző foglalkozásokra és munkahelyekre!

a) Alkalmazott vagy szabadúszó:

Egy vállalatnak dolgozol, vagy saját vállalkozásod van?

Alkalmazott	Szabadúszó

b) Beosztás: Neked osztják ki a feladatokat, vagy te osztasz ki feladatokat másoknak? Felelős vagy egy bizonyos területért? Főnöke vagy valakiknek?

Főnök, aki megbízza az embereit	Beosztott, aki elvégzi a feladatokat

c) Munkaidő: Teljes munkaidőben dolgozol vagy részmunkaidőben? Csak télen/nyáron dolgozol? Váltásban dolgozol?

Teljes munkaidő	Részmunkaidő

d) Bérezés: Mennyire vagy megfizetve munkádért? Jó a fizetésed? Vajon azok a személyek, akik ezt a munkát végzik, többet kellene keressenek? Meg lehet élni ennyi pénzből?

Magas fizetés	Szerény fizetés

e) Hírnév és társadalmi státusz: Büszke vagy az állásodra? Jó hírneve van azoknak a személyeknek, akik ezt a munkát végzik? Magas társadalmi elismerésben részesülnek?

Magas társadalmi státusz	Szerény társadalmi státusz

3. JOBS-füzet – 2. téma – 5. feladat

Foglalkozási területek

	
	X
	X
	45'

Feladat:

Határozd meg, melyek a foglalkozási területek, és kapcsolj szakmákat hozzájuk.

Az osztály megszervezése:

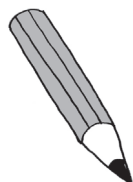
Párosával dolgoztok, majd közös megbeszélést tartotok az osztályban.

Eljárás:

- 1) Olvassátok újra a *Foglalkozási területek*-űrlapot.
- 2) Vágjatok kis cetliket (ha van, hasznosítsatok újra már használt papírlapokat). Gyűjtsetek minél több szakmát a foglalkozási területeken belül, és írjátok rá őket egyenként a cédulákra. Vegyétek figyelembe, hogy bizonyos szakmáknak van külön női és külön férfi megnevezése (pl. tanár-tanárnő).
- 3) A tanárral közösen beszéljétek meg javaslataitokat az osztályban.
Írjátok fel a foglalkozási területeket egy nagy lapra, és tegyétek a földre. Üljetek köréje, tegyétek javaslataitokat az adott foglalkozási területekre, majd beszéljétek meg az eredményeket!
- 4) A gyakorlat végén másoljátok a JOBS-füzetbe a javaslatokat, és húzzátok alá azokat, amelyeket a társatok javasolt!

Anyagok:

- Papír
- *Különböző szakmák*-űrlap
- *Foglalkozási területek*-űrlap

Különböző szakmák

Példák:

Szolgáltatások:

pincér/pincérnő

Szolgáltatások:

ügyvezető

Szolgáltatások:

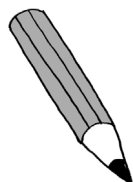
könyvelő

Szociális védelem:

tanácsadó fiatalok számára

Szociális védelem:

**tanácsadó
fiatal családok számára**

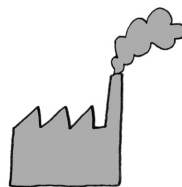
Foglalkozási területek

Egy foglalkozást gyakran úgy a legkönnyebb leírni, ha megfigyeljük a konkrét munkafolyamatokat. Az alábbi példák általános rálátást nyújtanak a hét foglalkozási területre. Nem ez az egyedüli osztályozási rendszer, de könnyen átlátható.

Szolgáltatás

Sorolj fel minden példát, amit az osztály összegyűjtött (a társad példáit húzd alá)

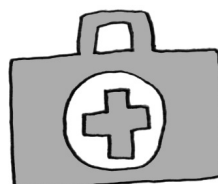
Ipar

Sorolj fel minden példát, amit az osztály összegyűjtött (a társad példáit húzd alá)

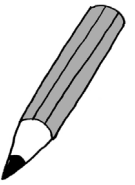
Oktatás

Sorolj fel minden példát, amit az osztály összegyűjtött (a társad példáit húzd alá)

Egészségügy

Sorolj fel minden példát, amit az osztály összegyűjtött (a társad példáit húzd alá)

Kézművesség

Sorolj fel minden példát, amit az osztály összegyűjtött (a társad példáit húzd alá)

Közigazgatás

Sorolj fel minden példát, amit az osztály összegyűjtött (a társad példáit húzd alá)

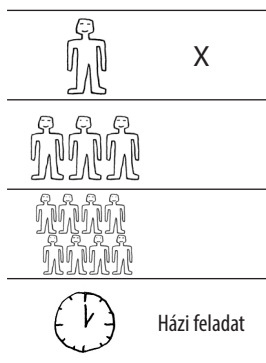

Szociális védelem

Sorolj fel minden példát, amit az osztály összegyűjtött (a társad példáit húzd alá)

3. JOBS-füzet – 2. téma – Házi feladat: **Miért akarnak a fiatalok pénzt keresni?**

Feladat:

Írd le, mi a véleményed arról, hogy valaki tanulóként, diákként munkát vállaljon.

Az osztály megszervezése:

Egyéni munka. Az iskolában kezdted a feladatot, majd otthon befejezed (kutatómunka).

Eljárás:

- 1) Végezz kutatást a témában.
- 2) Készíts jegyzeteket, rajzokat a fontosabb dolgokról!
- 3) Gondolkodj!

Anyagok:

- 4. számú eszköz: *Kutatás a könyvtárban*
- 5. számú eszköz: *Internetes kutatás*
- *Miért akarnak a fiatalok pénzt keresni?*-űrlap
- Internet
- Könyvek
- Újságok
- Színes ceruza

Ez nem csak jövőbeli munkájuk vagy képzésük miatt fontos, hanem abban az esetben is, ha tanulóként, netán diákként munkát vállalnak. Bizonyosodjon meg arról, hogy a tanulók tisztában vannak a reális viszonyokkal.

[illegible]

Gondolj végig minden lehetséges választ, verziót. Mérlegeld alaposan az ötleteidet. Használd az alábbi sorokat gondolataid lejegyzésére. Ha van kedved, rajzolhatsz egy karikatúrát is.

[illegible]

3. JOBS-füzet - 3. téma:

A jövőnket biztosító pénz megkeresése

Mi a fizetés/bér?

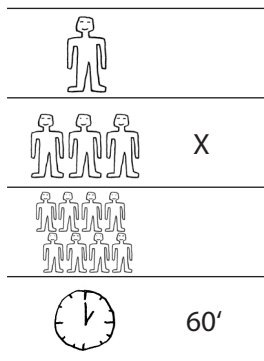
A **fizetés** a munkaviszony keretében foglalkoztatott munkavállaló munkája alapján a munkáltató által a munkavállalónak fizetendő pénzösszeg, amely magában foglalja az alapfizetést, juttatásokat, jutalmakat és egyéb kiegészítéseket. Az a pénzösszeg amelyet egy személy egy bizonyos időtartam alatt nyújtott munkájáért kap *(Forrás: DEX)*.

3. JOBS-füzet – 3. téma – 1. feladat

Felmérés

Feladat:

Derítsd ki, hogyan és miért szeretnének pénzt keresni a társaid.

Az osztály megszervezése:

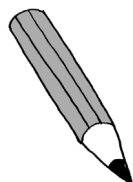
Hármas vagy négyes csoportokban dolgoztok.

Eljárás:

- 1) Olvasd el figyelmesen a feladathoz tartozó összes anyagot, és készülj fel!
- 2) Használd a 6B eszközt, és tartsd szem előtt a hat lépést:
 - cél
 - felkészülés
 - kérdések
 - az interjú elkészítése
 - értékelés
 - bemutatás
- 3) Gyakorold a csoportodon belül az interjút. Tegyetek fel egymásnak kérdéseket, és figyeljétek a válaszokat.
- 4) Osszátok fel egymás közt a szerepeket. A kérdező és kérdezett szerepét is felcserélhetitek.
- 5) Ha akarjátok,, az összegzéshez digitális fényképeket is csatolhattok.
- 6) Válasszátok ki az eredményeket bemutató összegzés formáját. Hogyan fog kinézni? Melyek a legfontosabb elemei?

Anyagok:

- 6B. számú eszköz: Felmérések elvégzése
- Egy *felmérés leírása*-űrlap
- Digitális fényképezőgép, amennyiben van.

Egy felmérés összegzése:

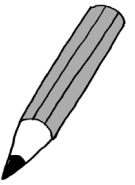
Készíts rövid felmérést, adatgyűjtést az iskolában. Jegyzetelj! Jegyzeteidet később beteheted a saját mappádba.

Legalább 5 iskolatársaddal készíts rövid interjút.

- 1) Mikor keresel pénzt?
- 2) Hogyan keresel pénzt? Mit dolgozol?
- 3) Mikor kezdtél pénzt keresni? Ki segített a munkakeresésben?
- 4) Mire költöd az így keresett pénzt?
- 5) További lehetséges kérdések.

Az összes válasz az első kérdésre: Mikor keresel pénzt?

Az összes válasz a második kérdésre: Hogyan keresel pénzt? Mit dolgozol?

Az összes válasz a harmadik kérdésre: Mikor kezdtél pénzt keresni? Ki segített a munkakeresésben?

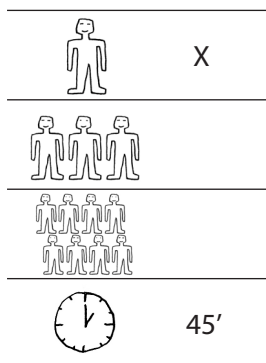
Az összes válasz a negyedik kérdésre: Mire költöd az így keresett pénzt?

Az összes válasz a pótkérdésekre:

3. JOBS-füzet – 3. téma – 2. feladat

Mire használnám a pénzt?

Feladat:

Képzeld el, hogyan költenéd el a pénzt!

Az osztály megszervezése:

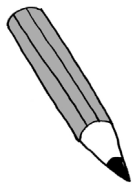
Egyénileg dolgozol.

Eljárás:

- 1) Olvasd el figyelmesen a következő oldalon található kérdéseket!
- 2) Mielőtt elkezdenél írni, gondold át a válaszaid! Esetleg jegyezz le előbb néhány gondolatot, vagy beszélgesd el a társaddal. Készíthetsz vázlatot is, vagy csak gondold át, mit akarsz írni.
- 3) Oszd be jól az időd. Ha megfogadod a fenti tanácsokat, a végeredmény egy jól sikerült esszé lesz. Ha több helyre van szükséged, mint amennyi a JOBS-füzetben van, akkor használj üres lapokat is!

Anyagok:

- *Miért akarok pénzt keresni?*-űrlap

Miért akarok pénzt keresni:

Gondold végig a jelenlegi anyagi helyzetedet. Szeretnél most pénzt keresni? Függetlenül attól, hogy mikor dolgozolnál, délután, este vagy vakációban, írd le, hogy mire költenéd a pénzt. Ha nem szeretnél egyelőre dolgozni, akkor is. Vegyél elő egy papírt és írd rá a címet:

A pénzemből szeretnék...

Ne a mások tetszését próbáld megnyerni azzal, amit írsz! Légy őszinte önmagadhoz! Gondolj a terveidre, az ötleteidre, a jövődre!

3. JOBS-füzet – 3. téma – 3. feladat

Miből áll össze a fizetés?

	X
	X
	X
	60'

Feladat:

Tanuld meg, hogy mi a fizetés, és milyen részekből áll össze!

Az osztály megszervezése:

Egyénileg dolgozol, majd egy osztálytársaddal közösen. A munkátok eredményét végül a tanár irányításával megosztjátok az osztállyal is.

Eljárás:

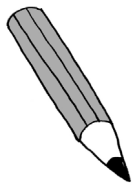
- 1) Olvasd el a következő oldalon található információkat!
- 2) Válaszolj a következő oldalon található kérdésekre, és próbáld meg elmagyarázni a fizetés alkotóelemeit.
- 3) Beszélj meg egyik osztálytársaddal a meglátásaidat. Ha valahol hiányosnak érzed a választ, próbáld meg kiegészíteni.
- 4) Készülj fel a tanár által moderált beszélgetésre.

Anyagok:

- 4. számú eszköz: *Kutatás a könyvtárban*
- 5. számú eszköz: *Internetes kutatás*
- *A fizetés összetevői-űrlap*
- *Egy bérszámfejtési adatlap összetevői-űrlap*
- *Miért fizetünk adót?-űrlap*
- Internet (opcionális)
- Könyvek (opcionális)
- Újságok (opcionális)

Az viszont elengedhetetlen, hogy jól fel legyen készülve, mert csak így érthet igazán szót a kamaszkorú tanulókkal. Külön szerencse, ha van olyan tanuló az osztályban, akit érdekel egy bizonyos téma és otthonosan mozog benne.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

A fizetés összetevői

Az emberek a munkájukért általában fizetést kapnak. Ez legtöbbször a hónap végén történik meg.

Egyes foglalkozási területeken órabérben is szoktak fizetni.

Más fizetési formák:

- a legyártott darabszám szerint
- a társaság profitjából juttatott kiegészítő fizetés (jutalék)
- termékben való juttatás (például a csokigyárban csokit vihetnek haza az alkalmazottak)

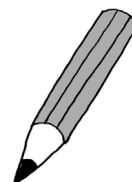
Azt az összeget, amit hónap végén egy alkalmazott kap, szerződés rögzíti. Ezt a szerződést mind az alkalmazott, mind a munkaadó aláírja.

A hónap végén az alkalmazott által kapott bér mégis kisebb, mint a szerződésben szereplő összeg. Miért?

A kérdésre a következő gyakorlatban kapsz választ.

A bérszámfejtési adatlap összetevői

Bérszámfejtés* (számítási példa):

	A számítás elemei	Lej	Megjegyzés
Alapfizetés	23 nap (184 óra)	995	Fizetés / óra = 995 lej : 184 óra = 5,4 lej/óra
Éjjeli munkáért járó pótlék (25%)	32 óra éjjel	+ 43	= Fizetés / óra x éjjeli óra sz. x 25%
Bruttó fizetés		1038	= bruttó fizetés + pótlékok
Hozzájárulás a társadalombiztosítási költségvetéshez:			Levonandók a bruttó fizetésből
CASS –Egészségbiztosítási hozzájárulás	5,5%	- 57	= bruttó fizetés x 5,5%
CAS –Nyugdíjbiztosítási hozzájárulás	10,5%	- 109	= bruttó fizetés x 10,5%
Hozzájárulás a munkanélküliségi biztosításhoz	0,5%	- 5	= bruttó fizetés x 0,5%
Személyi juttatások	2 gyerek	- 450	Ezeket a megadózott fizetésből vonják le, és a háztartásban szereplő személyek létszámától függően számítják ki.
Adó	16%	- 67	= (Bruttó fizetés - Egészségbiztosítás - Nyugdíjbiztosítás - Munkanélküliségi biztosítás - Személyi juttatások) x 16%
Nettó fizetés		800	= Bruttó fizetés - Egészségbiztosítás - Nyugdíjbiztosítás - Munkanélküliségi biztosítás - Adó

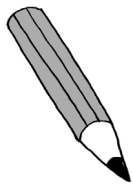
* A hozzájárulások a társadalombiztosítási költségvetéshez és a jövedelemre kirótt adóhoz megfelelnek a 2013-ban meghatározott jogszabályoknak.

Mit jelentenek a hozzájárulások?

Miért van nyugdíjbiztosítás?

Miért van egészségügyi biztosítás?

Miért van munkanélküliségi biztosítás?

Miért fizetünk jövedelemi adót?

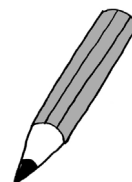
„Az állampolgárok kötelesek hozzájárulni adókon és illetékeken keresztül az állami kiadásokhoz.”
(Alkotmány, 56. cikk, 1. bek.) Ezek az adók finanszírozzák az államháztartási kiadásokat és a közszolgáltatásokat.

Adj néhány példát közszolgáltatásra! Ki részesül ezekből?

Magyarázd meg, mi a különbség a jövedelemre kirótt adó és a fentebb említett társadalombiztosítási hozzájárulások között?

Különbségek, szerintem:

Feketemunka

Ahogy a fenti példából láttad, az alkalmazott által kapott fizetés, vagyis a nettó bér úgy alakul ki, hogy a bruttó fizetésből levonják a kötelező egészségügyi, nyugdíj és munkanélküliségi hozzájárulásokat, valamint a jövedelemre kirótt adót. A munkavállalók által fizetett egyéni hozzájárulások mellett a munkaadók is kötelesek adózni az államnak minden egyes fizetés után. Ezek a következők: egészségügyi, nyugdíj, munkanélküliségi biztosítás, kockázati alap munkahelyi balesetekre és foglalkozási megbetegedésekre.

Hogy ezeket megússzák, egyes vállalatok meggyőzik vagy rákényszerítik az alkalmazottakat, hogy ne kössenek hivatalosan bejegyzett munkaszerződést, mert így nem kell kifizetni az államnak járó adókat és járulékokat.

A feketemunka, vagyis a munkaszerződés nélküli alkalmazás illegális és mégis viszonylag gyakori jelenség Romániában. Azok a munkavállalók, akik kénytelenek hivatalosan bejegyzett munkaszerződés nélkül dolgozni, bejelenthetik a visszaélést a hatóságoknak, és ebben az esetben a munkaadókat bírsággal vagy akár szabadságvesztéssel is büntethetik.

Mik a feketemunka következményei a munkavállaló számára? Hát a társadalom számára? Elemezd és hasonlítsd össze, mit nyersz és mit veszítesz, ha illegálisan dolgozol.

Az osztályban történő beszélgetés során lehetséges, hogy a tanár meg akarja hallgatni a megfigyeléseidet. Készülj fel véleményed kifejtésére!

3. JOBS-füzet - 4. téma:

Mennyibe kerül a megélhetés?

Életszínvonal és pénzgazdálkodás: a fogalmak megbeszélése és megértése

Mit jelent az életszínvonal?

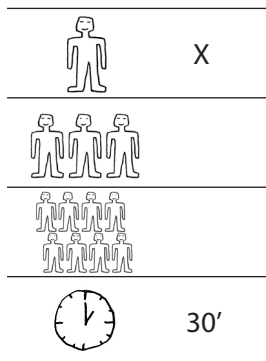
Az életszínvonalat általában a személyi reáljövedelem (kiegészítve az inflációs rátával), a szegénységi ráta, a beteggondozás elérhetősége és színvonala, a jövedelem növekedése, az egyenlőtlenség és az oktatási színvonal alapján szokták mérni. Figyelembe vehető még a bizonyos fogyasztási cikkekhez (pl. az 1000 személyre jutó hűtőszekrény) való hozzájutás vagy az egészségi állapot felmérése az átlagéletkor alapján. Egyszerűen megfogalmazva az életszínvonal azt méri, hogy mennyire vannak kielégítve az emberek különböző (gazdasági, szociális, kulturális stb.) igényei.

3. JOBS-füzet – 4. téma – 1. feladat

Készíts kitűzőtáblát!

Feladat:

Tisztázd a véleményed a pénzről!

Az osztály megszervezése:

Egyéni munka.

Eljárás:

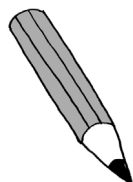
- 1) Figyeld meg a következő oldalon található kitűzőtáblát.
- 2) Olvasd el a pénzhez kapcsolódó megjegyzéseket, és győződj meg, hogy tisztán érted őket.
- 3) Válassz ki valami rád illőt, és írd a következő lapon található kitűzőtáblára.
Most pedig írd le a saját szavaiddal is, hogy mit gondolsz a pénzről.

Anyagok:

- Vélemények a pénzről-űrlap
- Az én véleményem a pénzről-űrlap

A tanár előkészítő jegyzetei

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

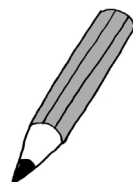

Vélemények a pénzről

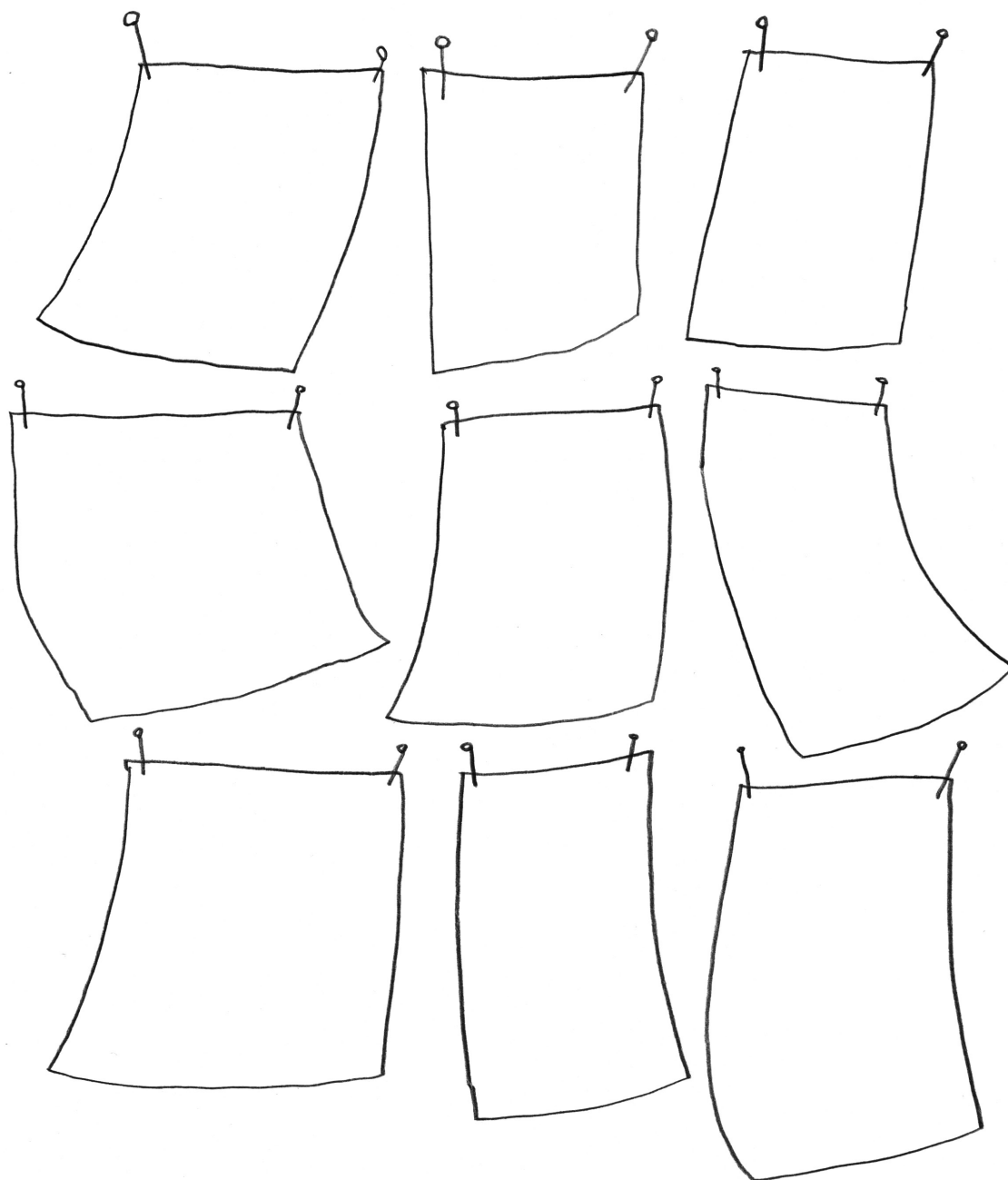
Figyeld meg a következő kitűzőtáblát. A cetliken különböző gondolatok találhatók a pénzről. Melyiket tennéd a te tábládra? Másold le őket, és helyezd a következő oldalon található üres táblára.

Az én véleményem a pénzről

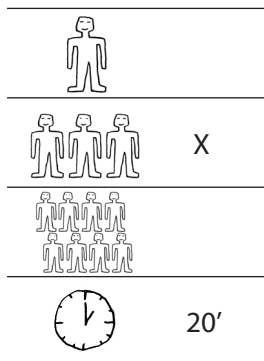
Készítsd el a saját kitűzőtábládat, és mondd el, hogy miért választottad épp ezeket a cetliket. Van hely a táblán a saját véleményednek is. Ha nincs öntapadós lapocskád, használd az alábbi nyomtatványt:

3. JOBS-füzet – 4. téma – 2. feladat

A jövedelmek közti különbségek

Feladat:

Tanulj minél többet a munka értékéről!

Az osztály megszervezése:

Rendezzék át úgy az osztályt, hogy négyes csoportokban lehessen dolgozni.

Eljárás:

- 1) Üljetek négyes csoportokba.
- 2) Tépjetez kisebb darabokra két lapot. (16 darabra mindkettőt).
- 3) A következő oldalon felsorolt foglalkozásokat másoljátok át egy-egy cetlire.
- 4) Terítsétek szét a cetliket az asztalon, és alakítsatok ki közösen egy sorrendet aszerint, hogy melyik szakmával lehet a legtöbbet, és melyikkel a legkevesebbet keresni.
Mondjátok el a saját véleményeteket is. Később összehasonlíthatjátok ezeket a hivatalos statisztikai adatokkal. Nem kell meglepődnöd a különbségek láttán, ez normális: lehet, hogy nincsen elegendő információd, vagy a statisztikai adatok, noha hivatalosak, nem tükrözik a valós helyzetet.
- 5) Nézzétek meg más csoportok megoldásait, és hasonlítsátok össze a tiétekkel. Ne nézzétek meg a következő oldalt. Ne csaljátok! Nem az a lényeg, hogy nyertek vagy veszítetek, hanem az, hogy gondolkodjatok, vitatkozzatok stb.

Anyagok:

- *Ki keres a legjobban és ki a legkevésbé?*-űrlap
- Papír (lehetőleg újrahasznosított)
- Olló (opcionális)

**Ki keres a legjobban
és ki a legkevésbé?**

**Gépjármű-
szerelők**

Építészmérnökök

Szakácsok

Pékek és cukrászok

**Autóbusz- és
villamos sofőrök**

Egészségügyi gondozók

Könyvelők

Ácsok és asztalosok

Bírók

Erdészek\favágók

**Középiskolai
tanárok**

Szakorvosok

Pincérek

Hivatalnokok

Kőművesek

Eladók üzletekben

**Gazdák és
szakmunkások**

Gyógyszerészek

Ápolók

Szoftverfejlesztők

Tűzoltók

**Szerszámgép-
üzemeltetők**

Fodrászok

Szállodai recepciósok

**Bányászok
és bányamunkások**

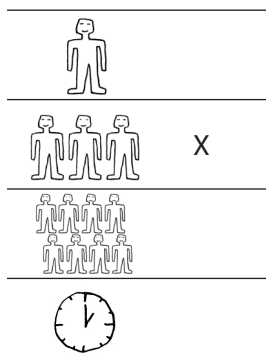
Általános iskolai tanárok

3. JOBS-füzet – 4. téma – 3. feladat

Jövedelmek közötti különbségek.

Mennyire jogosak ezek?

Feladat:

Tanulmányozd a jövedelmek közti különbségeket, és próbáld megtalálni az okot, miért ez a helyzet?

Az osztály megszervezése:

Csoportokban dolgoztok.

Eljárás:

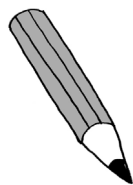
- 1) Tanulmányozd a következő lapon található statisztikai adatokat!
- 2) Ellenőrizd az adatok forrását és a közzététel dátumát, mert lehet, hogy időközben megváltoztak. Szem előtt kell tartani azt is, hogy a hivatalos statisztikai adatok bizonyos késéssel jelennek meg a felmérés évéhez képest, mert hosszú időbe telik, míg az összegyűjtött információkat feldolgozzák, rendszerezik és ellenőrzik.
- 3) Hasonlítsd össze a statisztikai adatokat a te becsléseiddel:
 - a. Mik a különbségek?
 - b. Hol egyeznek az adatok?
- 4) Vajon miért van ez az eltérés a fizetések között? Mi a különbség a táblázat elején illetve végén található foglalkozási csoportok közt?
- 5) Használd a JOBS-füzetben levő nyomtatványt!

Anyagok:

- A romániai fizetések összehasonlítása-űrlap
- Internet (opcionális)

A bemutatott adatok forrása az Országos Statisztikai Hivatal (INS) *A foglalkoztatottak felosztása jövedelemcsoportokra, 2012. október* című kimutatása. Keresse meg a legutóbbi évben megjelent kimutatást, és töltsse le, vagy akár meg is rendelheti viszonylag olcsón a www.insse.ro című honlapon. Dokumentálódhat a Megyei Statisztikai Részlegnél vagy a Megyei Könyvtárnál is. Az adatok azonban gyorsan elvesztik aktualitásukat. Ezért amikor netes adatokat és forrásokat használ, célszerű ellenőrizni az adatok érvényességét. Különösen, amikor olyan témákról van szó, mint a jövedelem vagy a fizetés, ezek ugyanis az ország gazdasági helyzetének változásaitól függnnek.

A tanár előkészítő jegyzetei

A szakma egy végzettség, amelyet tanulmányok útján szerzünk. A foglalkozás egy bizonyos személy funkciója, amelyet egy adott időben jövedelem fejében gyakorol. Például egy gépészmérnöki végzettséggel rendelkező személy gépészmérnöki beosztást tölthet be (ebben az esetben a foglalkozás megnevezése megegyezik a szakmával), vagy lehet számos más beosztása is, mint például főmérnök, igazgató, szakiskolai tanár, tanfelügyelő, ellenőr különböző gazdasági területeken (ipar, kereskedelem/gépjárművek és motorkerékpárok javítása, közlekedés, oktatás, stb.).

Alább a különböző romániai foglalkozáscsoportok átlagjövedelme található. Figyeld meg a táblázatot. Mennyire egyeznek meg a jövedelmek a te becsléseiddel? Mi lepett meg?

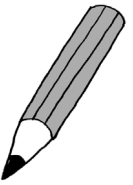
Válassz ki két foglalkozást. Például egyet a táblázat elejéről és egyet a táblázat végéről. Miért vannak akkora különbségek? Létezik erre logikus magyarázat? Indokoltak ezek a különbségek? Jogos, hogy így legyen? Észrevettél más különbségeket is, amelyek megleptek a jövedelmek hierarchiájában? Mivel magyarázhatóak ezek?

Figyelem! Nincs helyes vagy téves válasz. Nagyon sok eltérő vélemény és álláspont létezhet!

Érvelj a saját véleményed mellett, de hallgasd meg a többiekét is! Az is lehet, hogy megváltoznak a meglátásaid.

Ssz.	Foglalkozási csoportok	A bruttó átlagkereset (lej / hónap)
1.	Bírók	8203
2.	Szoftverfejlesztők	5767
3.	Bányászok és bányamunkások	3489
4.	Szakorvosok	3404
5.	Építészmérnökök	3041
6.	Gyógyszerészek	3013
7.	Könyvelők	2582
8.	Ápolók	2408
9.	Autóbusz- és villamos sofőrök	2092
10.	Szerszámgép-üzemeltetők	2064
11.	Középiskolai tanárok	1927
12.	Általános iskolai tanárok	1789
13.	Hivatalnokok	1709
14.	Tűzoltók	1702
15.	Kőművesek	1701
16.	Gépjármű-szerelők	1683
17.	Óvodai oktatók	1602
18.	Ácsok és asztalosok	1330
19.	Egészségügyi gondozók	1305
20.	Erdészek/favágók	1287
21.	Szállodai recepciósök	1215
22.	Gazdák és szakmunkások	1200
23.	Szakácsok	1140
24.	Eladók üzletekben	1102
25.	Pékek és cukrászok	995
26.	Fodrászok	706

Forrás: Országos Statisztikai Hivatal, *A foglalkoztatottak felosztása jövedelemszintek szerint, 2012. október* (megjelent 2013. májusában) – 10. Táblázatból kivont adatok (válogatás), 140.-202. oldal

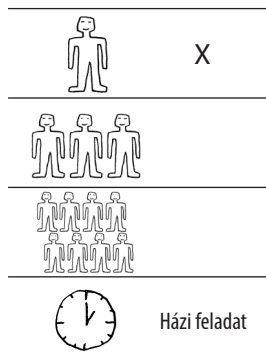

Kulcskérdések	1. Foglalkozás (foglalkozáscsoport)	2. Foglalkozás (foglalkozáscsoport)
		
Mi ennek a foglalkozásnak a társadalmi haszna? Mi történne, ha nem létezne?		
Milyen tanulmányokra van szükség ehhez a foglalkozáshoz?		
Mutasd be a foglalkozás társadalmi státuszát.		
Szerinted ez inkább női vagy férfiszakma?		
Tekintsd 100%-nak a legnagyobb jövedelmet. Számítsd ki, hány %-kal jár kevesebb az adott foglalkozásnak.		

**Mi lepett meg téged? Mi a véleményed a különböző bérkülönbségekről?
Van magyarázat ezekre?**

3. JOBS-füzet – 4. téma – Házi feladat: Mennyibe kerül a megélhetés?

Feladat:

Becsüljétek fel a megélhetés alapköltségeit, majd keressetek rá a konkrét adatokra!

Az osztály megszervezése:

Az osztályban kezdted a munkát egyénileg, majd otthon kutatást végzel.

Eljárás:

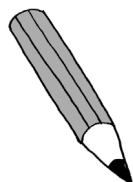
- 1) Használd a fantáziád! Képzeld el, hogy van egy állásod. Egyedül laksz egy kis lakásban. Becsüld fel, hogy mennyit kell fizetned havonta rezsire meg lakbérre. Töltsd ki az A táblázatot az általad tippelt értékekkel!
- 2) Keress reális adatokat a mindennapi életből! Egy üzletben kérdezd meg az embereket, és próbáld reális becsléseket végezni. Töltsd ki ezekkel a B táblázatot!
- 3) Mit észlelsz? Meglepődtél? Másra vártál? Mire? Mit gondolsz?

Anyagok:

- 4. számú eszköz: *Kutatás a könyvtárban*
- 5. számú eszköz: *Internetes kutatás*
- A. táblázat: *Becsült értékek-úrlap*
- B. táblázat: *Valós értékek-úrlap*
- Internet
- Újságok

Ez a feladat is valóságorientált. Első lépésben a tanuló becslésekbe bocsátkozik saját ötletei és elképzelései alapján. Utána figyelembe kell vennie a valóságban fennálló viszonyokat. Nagyon fontos, hogy a tanulók a saját mikrokozmoszukon kívül gyűjtsenek információkat üzletekből, cégektől, internetről. A tanulási folyamaton egyedül kell átmenniük, ne kapják meg készen az adatokat a szülőktől, rokonoktól, tanároktól. Egyedül kell felmérniük, mennyibe is kerül a napi megélhetés. Akkor fognak igazán tanulni, ha végigjárják ezeket a lépéseket.

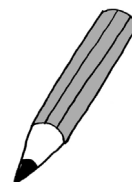
This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

A táblázat: Becsült értékek

Kategória	Becsült költség
Házbér 1-2 szobás lakásra (vízzel, fűtéssel, villannyal, stb.)	
Biztosítások Baleset, egyéb	
Rádió és televízió	
Ruházat Az átlagérték téli, nyári ruhára, sportruhára és fehérneműre.	
Háztartás Bútor, berendezés, karbantartási költségek, a háztartásban szükséges tisztítószer, egészségügyi és higiéniai termékek	
Étel Reggeli Ebéd Vacsora	_____ Lejx30 nap _____ Lejx30 nap _____ Lejx30 nap ÖSSZESEN: _____ Lej
Hétvége	
Megtakarítás (takarékkönyv, bankszámlák, stb.)	
Szabadságra félretett pénz	
Oktatás és szórakozás CD-k, DVD-k, diszkó, film, koncert, buli, vendéglő, édesség, folyóirat, bérletek, ajándék stb.	
Vezetékes és mobiltelefon	
Közszállítás	
Kocsi Adó, biztosítás, üzemanyag, javítás	
Klubok Fitnesz, zene stb.	
ÖSSZESEN	

B táblázat: Valós értékek

Kategória	Becsült költség
Házbér 1-2 szobás lakásra (vízzel, fűtéssel, villannyal, stb.)	
Biztosítások Baleset, egyébek	
Rádió és televízió	
Ruházat Az átlagérték téli, nyári ruhára, sportruhára és fehérneműre.	
Háztartás Bútor, berendezés, karbantartási költségek, a háztartásban szükséges tisztítószeresek, egészségügyi és higiéniai termékek	
Étel Reggeli Ebéd Vacsora	_____ Lejx30 nap _____ Lejx30 nap _____ Lejx30 nap ÖSSZESEN: _____ Lej
Hétvége	
Megtakarítás (takarékkönyv, bankszámlák, stb.)	
Szabadságra félretett pénz	
Oktatás és szórakozás CD-k, DVD-k, diszkó, film, koncert, buli, vendéglő, édesség, folyóirat, bérletek, ajándék stb.	
Vezetékes és mobiltelefon	
Közszállítás	
Kocsi Adó, biztosítás, üzemanyag, javítás	
Klubok Fitnesz, zene stb.	
ÖSSZESEN	

3. JOBS-füzet – 4. téma – 4. feladat

A 3. JOBS-füzet kiértékelése

	X
	
	X
	30'

Feladat:

Gondold át, hogy mit dolgoztál az elmúlt egy hónap alatt!

Az osztály megszervezése:

Előbb maradj a padodban.

Később mindenki körbe ül.

Eljárás:

- 1) Elérkeztél a 3. JOBS-füzet végére, és itt az ideje az összegzésnek.
- 2) A következő oldalon található kérdőív segíteni fog az eddigi munkád és eredményeid kiértékelésében. A kérdésekre próbálj a lehető legkonkrétabban válaszolni. Légy őszinte!
- 3) Miután a kérdésekre válaszoltatok, tegyétek a székeket körbe. A tanár segítségével beszéljétek meg az eddigi eredményeket.
- 4) Az óra végén a tanár összeszedi a kérdőíveket, hogy tisztább képe legyen a 3. JOBS-füzetéről és ennek eredményeiről.

Anyagok:

- 3. JOBS-füzet
- Jegyzeteitek
- Bemutató kártyák
- Kérdések az értékeléshez-űrlap

Megosztás

Miután mindenki értékelte a JOBS-füzetet, következik a tapasztalatok megbeszélése, megosztása. Megosztani valamit azt jelenti, hogy érdeklődünk a többiek munkája iránt, mit dolgoztak és hogyan, mit gondolnak, milyen elképzeléseik vannak, de azt is jelenti, hogy elmondjuk a saját meglátásainkat, bemutatjuk a munkánkat stb.

A beszélgetés irányítása vagy tapasztalatcsere

Az előző füzetek végén már gyakorolta ezt, és most ismét megteheti. Az alább felsorolt kritériumok valószínűleg segíteni fogják a beszélgetés levezetésében:

- A tanulók többet kell beszéljenek, mint a tanár.
- A tanulók is kell kérdezzenek, nem csak a tanár.
- Amikor feltesz egy kérdést, vagy bedob egy témát, akkor több tanuló kell válaszoljon és bekapcsolódjon a beszélgetésbe, nem csak egy-kettő.
- A tanulók bonyolítsanak le legalább egy kérdezz-felelek típusú beszélgetést.
- A beszélgetés ne térjen el a témától.
- Személyhez szóló, dinamikus beszélgetés: ön vagy valamelyik tanuló tegyen fel kérdést, kérjen véleményt, mindezt a lehető leghababban.
- Hagyjon elegendő időt. 15 perc alatt legfeljebb négy témát érintsen.

Írott visszajelzés

Elsősorban annak kapcsán jelezzen vissza a tanulónak, ami önt érdekli: Mit csinált jól? Mivel lepte meg önt? Mi volt a legfontosabb aspektus az ön számára? Ezután igyekezzen tanácsokat adni a tanulónak.

A tanár előkészítő jegyzetei

a) mit tanultál
b) hogyan tanultál.

A munkaerőpiac

-
- This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on the right side, suggesting it's resting on a surface.

JOBS